Studieplan Teamcoaching

1.0 - Het conceptuele deel
Het conceptuele deel is het gedeelte waarin het algemeen conceptueel kader van de te accrediteren scholing expliciet wordt gemaakt en waarbij het motto "de relatie met het beroep als uitgangspunt" is.

1. Beschrijf in het kort de visie, missie en beroepssituatie voor de scholing waar u accreditatie voor aanvraagt.

Met de opleiding Teamcoaching leer je groepen te coachen naar optimale prestaties. In een goed functionerend team is sprake van groei van alle individuele leden en stijgt de groep als geheel boven zichzelf uit. In een team dat niet goed functioneert zie je daarentegen vaak ruzie, vervreemding en angst. Een teamcoach kan dit ombuigen. Deze stimuleert de samenwerking en bewaakt de groepsdynamiek.

2.Beschrijf op welke zorgverleners de scholing is gericht.

De opleiding is gericht op mensen die groepen of teams op professionele wijze willen begeleiden. Onder andere coaches, (sport-)trainers, leidinggevenden, managers, groepsbegeleiders, HR-professionals en organisatieadviseurs doen hun voordeel met de kennis uit deze opleiding.

3.Beschrijf hoe de scholing bijdraagt tot een beroeps relevante deskundigheidsbevordering van de zorgverlener.

Met de opleiding Teamcoaching leer je groepen te coachen naar optimale prestaties. Als teamcoach stimuleer je de samenwerking binnen een team en bewaak je de groepsdynamiek.

In de opleiding Teamcoaching leer je eerst de basisvaardigheden en -kennis van een coach. Daarna komen groepsprocessen en effectieve aansturing aan bod. Aan de hand van praktische oefeningen leer je de lesstof toe te passen in de praktijk. Na afronding van deze opleiding tot teamcoach weet je hoe groepen zich ontwikkelen en hoe je teams effectief aanstuurt. Je kunt omgaan met problemen binnen groepen en weet hoe je de groepsdynamiek analyseert en verbetert.

4.Beschrijf de voorwaarden voor de toelating (gedefinieerd minimaal instroomniveau).

Er zijn geen harde voorwaarden voor de toelating; er is geen specifieke vooropleiding vereist. Minimaal havo- of mbo-denkniveau is wenselijk.

2.0 - Het contextuele deel
In deze paragraaf dient beschreven te worden de voorzieningen die er voor zorgen dat de doelstellingen van de scholing bereikt worden.

1.Beschrijf hoe het gebouw/lokaal en de voorzieningen zijn toegerust voor het lesgeven. Omschrijf ook de noodzakelijke leermaterialen die aanwezig zijn.

Dit is een thuisstudie met docentbegeleiding via e-study, hierdoor worden er geen eisen aan de leeromgeving gesteld.

2.Beschrijf de wijze van toetsing en/of evaluatie van het leerresultaat bij de studenten.

Het leerresultaat wordt formatief getoetst middels tussentijdse toetsvragen na elke les en een afsluitend examen. De lesstof bevat daarnaast theorie- en praktijkopdrachten en parate-kennisvragen die de student voor zichzelf maakt om zijn leerproces te versterken. Optioneel kunnen 3 praktijkweekenden worden bijgewoond om te oefenen met communicatie- en coachvaardigheden.

3.Beschrijf de wijze waarop de kwaliteit van de scholing wordt bewaakt.

- *Het lesmateriaal is samengesteld door een ervaren vakdocent. CIVAS houdt de vakontwikkelingen bij.*
- *CIVAS vraagt studenten actief om feedback, zodat ze zicht houdt op de klanttevredenheid.*
- *CIVAS is als aanbieder van beroepsgerichte scholing geregistreerd bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO). Opname in het CRKBO-register gebeurt op basis van een onafhankelijke kwaliteitstoets die wordt uitgevoerd door het CPION. Opname in het CRKBO-register geeft aan dat CIVAS aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet.*
- *CIVAS is aangesloten bij de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO). De NRTO is de overkoepelende brancheorganisatie voor particuliere trainings- en opleidingsinstituten in Nederland. CIVAS conformeert zich aan de door de NRTO opgestelde Algemene voorwaarden en Gedragscode.*
- *Via de website zijn het studiereglement, het examenreglement en de klachtenprocedure die CIVAS hanteert door iedereen in te zien.*

3.0 - Het contentuele deel
Dit betreft de inhoud van de scholing. In dit onderdeel wordt de inhoud beschreven zodat duidelijk zichtbaar wordt wat uw scholing inhoudelijk brengt.

1. Geef een uitgebreid overzicht van de lesstof (inhoud van het programma).

De lesstof bevat de onderstaande hoofdstukindeling:

1. *De relatie tussen hulpverlener en cliënt*
2. *Gesprekstechnieken*
3. *Motivatie en weerstand*
4. *Ethiek en wet- en regelgeving*

5. *Coaching*
6. *Het coachproces*
7. *Kwaliteiten, valkuilen en weerstand*
8. *Oplossingsgericht coachen*
9. *Oplossingsgericht coachen (vervolg)*
10. *Rationeel-emotieve therapie*
11. *Rationeel-emotieve therapie (vervolg)*
12. *De creatiespiraal*
13. *Teamcoaching*
14. *Communicatie in groepen*
15. *Groepsontwikkeling*
16. *Groepsrollen*
17. *Groepsprocessen*
18. *Leiding geven en persoonlijk leiderschap*
19. *Omgaan met lastige groepen*
20. *Het coachen van teams*
21. *Systemisch kijken naar groepen*
22. *Werkvormen teamcoaching*

2. Omschrijf duidelijk de leerdoelen/eindtermen.

- *De student heeft kennis van de grondhouding van de coach.*
- *De student heeft kennis van de verschillende basistechnieken van gespreksvoering.*
- *De student heeft kennis van hoe mensen veranderen, de waarde van weerstand, omgaan met weerstand en technieken om weerstand te verminderen.*
- *De student heeft kennis van ethiek en wet- en regelgeving binnen de hulpverlening.*
- *De student heeft kennis van de basisprincipes en vormen van coaching, ook in relatie tot andere vormen van hulpverlening.*
- *De student heeft de competenties van de coach en de fasen van het coachproces.*
- *De student heeft kennis van oplossingsgericht coachen en de toepassing van rationeel-emotieve therapie binnen coaching.*
- *De student heeft kennis van de verschillende fasen van groepsontwikkeling en de onderliggende theorieën.*
- *De student heeft kennis van de teamrollen van Belbin.*
- *De student heeft kennis van de persoonskenmerken en gedragspatronen die van invloed zijn op groepsfunctioneren.*
- *De student heeft kennis van het model van situationeel leidinggeven en weet hoe dit binnen groepen wordt toegepast.*
- *De student kan problemen binnen groepen inschatten en weet hoe hij hiermee omgaat.*
- *De student kan de principes van systeemopstellingen toepassen binnen het werken met groepen.*
- *De student kan verschillende werkvormen toepassen om de groepsdynamiek te verbeteren.*

3. Indien van toepassing; toon het HBO-niveau van de scholing aan door middel van de uitwerking van tenminste 2 HBO-kerncompetenties (zie document 'voorbeeld HBO Kerncompetenties'). Indien het een aanvraag voor een vakopleiding betreft, dienen alle relevant zijnde HBO-kerncompetenties uitgewerkt te worden.

I. Brede professionalisering

De teamcoach wordt aantoonbaar toegerust met actuele kennis die aansluit bij recente (wetenschappelijke) kennis, inzichten, concepten en onderzoeksresultaten, teneinde zich te kwalificeren voor:

- *het zelfstandig kunnen uitvoeren van de taken van een beginnend beroepsbeoefenaar;*
- *het op effectieve wijze communiceren waarbij zowel de verbale communicatie (taalgebruik) als non-verbale communicatie wordt afgestemd op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van kinderen, jongeren en ouders/wettelijk verantwoordelijken.*
- *de verdere professionalisering van de eigen beroepsuitoefening c.q. het beroep.*

1. De teamcoach kan actief luisteren

1.1. De teamcoach stelt het team centraal.

1.2. De teamcoach luistert en houdt binnen het team rekening met de zorgen, waarden en overtuigingen over wat wel en niet mogelijk is.

1.3. De teamcoach begrijpt en kan op een constructieve wijze bespreekbaar maken dat de behoeften binnen een team soms niet overeenkomen.

1.4. De teamcoach vat samen, herhaalt, geeft feedback en maakt gebruik van metacommunicatie om ruis in de communicatie te verminderen.

1.5. De teamcoach creëert ruimte voor het team om hen te uiten.

1.6. De teamcoach hanteert een open houding, veroordeelt niet, accepteert, verkent, bevestigt, toont onvoorwaardelijke positieve waardering, erkent gevoelens en zorgen, doet suggesties, etc.

1.7. De teamcoach bouwt verder op ideeën en suggesties teneinde doelen te behalen.

2. De teamcoach communiceert effectief met het team.

2.1 De teamcoach begrijpt dat teams veel verschillende manieren hanteren om te communiceren zoals taal, lichaamstaal en intonatie.

2.2 De teamcoach kan effectief communiceren en gebruikt taal die het team zo positief mogelijk beïnvloedt.

2.3 De teamcoach is helder, uitgesproken en direct in het delen van feedback.

2.4 De teamcoach herformuleert en verwoordt om de coachee vanuit een ander perspectief te laten begrijpen waar hij onzeker of verwart over is.

2.5 De teamcoach benoemt duidelijk het doel van de coaching, agenda van de besprekingen en geeft het doel van de gebruikte technieken of oefeningen aan.

2.6 De teamcoach gebruikt taal die passend en respectvol is ten aanzien van de coachee en vermijdt seksistisch, discriminerend taalgebruik en moeilijk te volgen vakjargon.

2.7 De teamcoach gebruikt metaforen en analogie om zaken toe te lichten en te beschrijven.

III. Toepassing van de wetenschap

3. De teamcoach handelt volgens gangbare beroepsethiek en is in staat om ethische dilemma's structureel te analyseren.

3.1 De teamcoach is zich bewust van tegenstrijdige belangen die kunnen ontstaan tussen coachee, steunfiguren, collegae, de maatschappij en de teamcoach zelf.

3.2 De teamcoach kan tegenstrijdige belangen in kaart brengen en bespreekbaar maken.

3.3 De teamcoach kan ethische dilemma's vanuit het perspectief van verschillende belangrijke denkers in de ethiek analyseren waaronder, Socrates, Kant, Rawls, Benthem, Mill, Hegel en Sartre en op basis van dit alles een genuanceerde afweging maken.

3.4 De teamcoach is bekend met de wet BIG.

3.5 De teamcoach is bekend met het beroepsgeheim, meldplicht en mogelijke ethische dilemma's die daarbij ontstaan.

4. De teamcoach beschikt over relevante (wetenschappelijke) kennis, teneinde verantwoorde praktische toepasbaarheid mogelijk te maken.

4.1 Algemene gesprekstechnieken

- *Communicatieve vaardigheden en gesprekstechnieken*
- *De roos van Leary*
- *Slecht nieuwsgesprek*
- *De-escalerende gesprekstechnieken*
- *Overdracht en tegenoverdracht*
- *Non-verbale communicatie*

4.2 Motiverende gesprekstechnieken

- *Geloof in verandering vergroten*
- *Positieve zelfspraak ontlokken*
- *Evocatieve vragen*
- *Hoop bieden*
- *Eenvoudige, tweezijdige en versterkte reflectie.*

4.3 Ontwikkelingspsychologie

- *Leertheoretisch perspectief*
- *Informatieverwerkingsperspectief*
- *Cognitief ontwikkelingsperspectief*
- *Psychosociaal perspectief*
- *Contextueel perspectief*
- *Ethologisch perspectief*
- *De meest gangbare theorieën binnen de sociale, emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling*

4.4 Groepsdynamiek

- *Communicatie binnen groepen*
- *Fasen van groepsontwikkeling*
- *Groepsrollen*
- *Groepsfunctioneren*

4.5. De teamcoach is in staat om de voorgaande disciplines onafhankelijk van elkaar te gebruiken.
4.6. De teamcoach kan de praktische toepasbaarheid van voorgaande disciplines toetsen en aangeleerde theorie, inzichten en kennis plaatsen binnen een breder (wetenschappelijk) perspectief.
4.7. De teamcoach kan elementen uit de voorgaande disciplines integreren vanuit het perspectief van het beroepsmatig handelen.

5. De teamcoach speelt flexibel in op praktijksituaties en is present (aanwezig) voor de coachee.
5.1. De aandacht van de teamcoach gaat uit naar wat zich op het moment aandient in plaats van hoofdzakelijk aandacht te schenken aan gedachten of analyses óver die situatie.
5.2. De teamcoach kan inspelen op situaties en is present in het moment.
5.3. De teamcoach heeft toegang tot en vertrouwen in de eigen intuïtie en kan die verwoorden.
5.4. De teamcoach is comfortabel met 'niet weten' en staat open voor experimenten.
5.5. De teamcoach kan humor effectief inzetten om situaties te verlichten of te relativeren.
5.6. De teamcoach durft met vertrouwen van perspectief te wisselen en experimenteert met nieuwe mogelijkheden.
5.7. De teamcoach ziet verschillende manieren om met de coachee samen te werken en kiest flexibel wat in het moment het meest voor de hand lijkt te liggen.
5.8. De teamcoach kan een genuanceerde afweging maken tussen structureel methodisch werken en flexibel inspelen op de situatie.
5.9. De teamcoach kan theoretische inzichten op een flexibele en relevante wijze vertalen naar de praktijk.